

ספינת התענוגות

כיצד יש, לדעתו, לנהוג בנשים על אונייה. אחד מתפקידי קצין בכיר הוא לקשור קשרים עם הנוסעים. ריקוד הוא אחד הדרכים לכך. צריך לפזר את תשומת-הלב. אבל הדוקטור נהג תמיד לבחור אשה מסוימת, והקדיש לה תשומת-לב אקסקלוסיבית. תשומת-לב זו התבטאה בחיזור בזמן הריקוד, בכך שנדבק רק לאשה אחת. גם בריקוד, שהוא רצוי לכשעצמו, אסור לדבוק כל הזמן באשה אחת, ויש לרקוד בצורה נאותה. אבל הוא היה מתויק את בת זוגתו כאחד שאוהב.

"הוא היה יכול להיפגש עם אשה מסוימת יותר מפעם אחת, אך לא בפומבי. אני עצמי משתדל לשמש דוגמה".

כלומר: מהקפטן תראו - וכך תעשו. כך, על כל פנים, טוען ד"ר לחונברג עצמו. אם עשה דבר מה, הרי שהיה לו ממי ללמוד. מול הטחת אשמות שכאלה הביא התובע את טענותיו הנגדיות. "ראיתי את הרב-חובל הלל רץ אחר נוסעות כל הזמן", גילה. "הוא היה מנשק נוסעות נגד רצונן, ובשעות המאוחרות של הלילה, כמעט כל לילה, ראיתי נוסעות נכנסות לתאו. תאו היה ליד תאי, ואני ראיתי הכל. הוא היה מומין ארוחות לתא והתנהג כמו דון ג'ואן".

"תמיד כשנכנסתי לתאו היו שם נוסעות, ומצב לבושן היה פעם שלם ופעם חלקי. גם הרב-חובל היה כך. כשאני אומר חלקי אין כוונתי לומר שנראו כאילו הפסיקו משהו

חודשים אחדים לפני תום חוזה העסקתו, שנחתם לשנה אחת.

לו היו מוענקים לרופא המפוטר פיצויי-פיטורין, כפי שרש, יתכן שהיה מגיח לכל העניין, ומתמסר לעבודתו הנוכחית, כרופא חדר המיון של בית-החולים איכילוב בתל-אביב. אלא שהנהלת שה"ם התעקשה, החליטה כי הפר את חוקי המשמעת, ולכן לא מגיעה לו אף פרוטה. כתגובה החליט לחונברג לצאת למערכת משפטית. הוא פנה לעורך-הדיון התל-אביבי אביגדור קנטי, הגיש באמי צעותו תביעה לפיצויים נגד חברת שה"ם, על סך של קרוב ל-2000 ל"י.

שחיתות באקופולקו

סיפר דוקטור לחונברג בעדותו בבית-משפט השלום בתל-אביב: "היחסים הרעים ביני לבין הרב-חובל הראשון, ברנרד ברקוביץ, היו רעים כבר מן היום הראשון לעבודתי. היה זה בגלל שטענתי שמצבה הסניטרי של האונייה הוא בלתי נסבל. מצב הנקיון היה מתחת לכל ביקורת, והמים היו מזוהמים והיה להם צבע של בוץ. באו אלי הרבה נוסעים עם זיהומים חזורים של דרכי העיכול, והציתי על כך לרב-חובל. בעקבות השיחה שהייתה לי עמו - השתפר מצב הנקיון, אך הוא הודיע לי שלא יתן לי להשתתף בפיקוח על טיהור המים. כתגובה הודעתי לו שאדחה על כך להנהלת החברה, ואז אמר לי שאם אעשה זאת - הוא יאסור אותי. מאז הפסיק כמעט כל הקשר שלי עם החברה, דרך שלטונות האונייה, והגעתי להסכם ג'נטלמני עם ברקוביץ: אני לא אמטור על כך לחברה והוא יאפשר לי לנסוע למקסיקו סיטי, כאשר האונייה תעגון באקופולקו.

"בדרך כלל אסורה הכניסה לתיירים לתוך מקסיקו, ואזור התיירות החופשי מתרכז בעיר הקיט אקופולקו. כדי לנסוע למקסיקו סיטי צריך להפקיד ערבות, כדי להבטיח שאנשים לא ישארו בארץ. הרב חובל הסכים להפקיד עבורי את הערבות הדרושה, בסך 800 דולאר, כתמורה עבור שתיקתי".

אולם עיסקה זו לא שמה קץ ליחסים המתוחים בין הרב-חובל לבין הדוקטור. מאותו יום ואילך - טוען לחונברג - הוא חיפש הודמנויות שונות כדי להצר את צעדיו. הוא פסק כמעט לדבר עמו, והשיחות היחידות שהתנהלו בין השניים היו בדבר "התנהגותו הבלתי מוסרית" של הדוקטור.

העיר רב-חובל ברקוביץ בבית-המשפט: "יום אחד באתי לאולם הריקודים וראיתי שכל הנוסעים עומדים במעגל ומחאים כפיים והדוקטור נותן טויסט-סולו. כל הופעתו נראתה מגעילה בעיני, ולכן שלחתי את המלצר הראשי והחובל הראשון להעיר לו. לא רציתי לקרוא לו ולומר לו בעצמי, כאילו שהוא ילד קטן, אבל ראיתי שהוא לא מפסיק.

"הסתכלתי על תגובות הקהל, וראיתי שלא כולם מחאו כפיים. היו כאלה שסובכו את הראש והסתלקו מהמקום. אבל הדוקטור המשיך לרקוד. גם כאשר בת זוגתו עזבה את רחבת הריקודים, והמשיך לתת סולו, והקהל היה מבסוט מאד.

"לאחר המקרה הזה קראתי אותו לשיחה. אולם כעבור זמן מה שוב ראיתי אותו רוקד טויסט בצורה אכסיביציר-ניסטיית, כאשר היה מתחיל לרקוד - לא היה יכול לשלוט בעצמו. אמרתי לו שאסור לו לרקוד יותר, ולא חשב באינו צורה. לדעת, הופעתו אחרי הריקוד לא הלמה הופעה של קצין. כאשר סיימתי את תפקידי על האונייה, סיפרתי למחליף שלי על התנהגותו של הרופא והוריתי לרב-חובל הלל להשיג עליי".

נשים ברבוש חלקי

מסתבר שגם רב-חובל זאב הלל הודעוץ מאופן ריקודו של הדוקטור הרחק, או החל מעקב אחרי יחסיו והתנהגותו של הרופא עם נוסעות האונייה, ולא דחקא אלה שזנקו לטיפולו הרפואי.

סיפר הלל בבית-המשפט: "התנהגותו של ד"ר לחונברג הייתה בולטת לרעה, והוא הצטיין בחיזור מופרז אחר נשים, באופן שלא הלם רופא אונייה. גם הריקודים שלו, יש ריקודים שבעצם הביצוע שלהם אינם הולמים קצין במדים, כמו, למשל, הטויסט. עצם הנענוע המוגזם בעכוו, זה לא יפה.

"היה פעם מקרה מיוחד, המשיך העד, "כאשר הדוק" טור חיבק נוסעת בשתי ידיו מסביב, ופיו היה בתוך אוזנה, אם כי על הקירבה של הלשון לתוך האוזן אינני יכול להשבע. אינני סבור שהיה אפשר לרקוד קרוב יותר עם אשה".

יחד עם זאת היה הרב-חובל גם מוכן להסביר לשופט

רופא-אונייה לחונברג בפעולה
ניענוע מוגזם בעכוו?

איניית הנוסעים של צ"ם, תיאודור הרצל, התנהלה לאיטה במימי האיים הקאריביים. למעלה מ-150 אמריקאים עשירים, שיצאו לסיור-תענוגות על סיפונה של האונייה - הנושאת את שמו של חוזה המדינה היהודית - בילו במוקדי השעשועים של הספינה, ניסו להפיק את מירב ההנאה מהמעט, עבורו שילמו במיטב כספם.

במיוחד עלתה הצהלה מאלם הריקודים. ריח המשקאות ועשן הסיגריות מילאו את האחור, והתומרות ניגנה טויסט סוער. גם קציני האונייה הבכירים בילו אותה שעה באולם הריקודים, כשהם מנסים, כמיטב יכולתם, להנעים את זמנם של הנוסעים ולהשרות אחירה טובה.

רופא האונייה, אדם לחונברג, ידע כי מידת הרושם הטוב על הנוסעים תלויה, לא במעט, באנשי הצוות. לכן, כאשר פתחה התומרת בטויסט, לא היסט, הזמין את אחת הנוסעות והחל רוקד בקצב סוער. אותם הנוסעים שאינם בקיאים באמנות מקצב-הטויסט, עמדו בצד, מחאו כפיים בהתלהבות.

כולם היו מרוצים - חוץ מאחד: רב-חובל של תיאודור הרצל, ברנרד ברקוביץ. הוא קרא אליו את החובל הראשי ואת רב-המלצרים, ביקשם להורות בשמו לד"ר לחונברג (35) להפסיק מיד את הריקוד. "אין זה הולם רופא לרקוד טויסט בצורה כזאת", פסק.

התנהגות שאינה הולמת

א היתה זו התקרית הראשונה בין הרב-חובל לבין הדוקטור. היחסים בין השניים התחדדו כמעט מן היום הראשון בו יצאה תיאודור הרצל להפלגת הסיור שלה באיים הקאריביים, בשלהי 1964, כשהיא חכורה על-ידי חברת-ספנות אמריקאית ומושטת בידי צוות של צ"ם.

גם כאשר חזרה האונייה לחיפה ויצאה שוב לאותו מסלול, בפיקודו של רב-חובל זאב הלל, לא הצליח הדוקטור לשפר את יחסיו עם הקברניט החוש. כקודמו, המשיך גם הלל לייסר את לחונברג על "התנהגות שאינה הולמת את המעמד".

באחד הימים, שעה שהאניה היתה בלב ים, קיבל הדוקטור הודעה כי הוא מפוטר. תאריך הפיטורין נקבע

רב-חובל ברקוביץ (שמאל) *
לשון בתוך האוזן?

כשנכנסתי, אלא שראיתי שם נוסעות בביקיני, או ששמו חלק מהלבוש על הכסא. על כל פנים זו לא הייתה צורת לבוש של אשה הנכנסת בפעם ראשונה לקפטן.

"פעם קרא לי אחד מהעובדים, ואמר לי כי חולה זקוק לי. ניגשתי לתא ומצאתי נוסע במצב בריאות די טוב. התברר לי כי האיש בכלל לא קרא לי. כשחזרתי מצאתי את העובד צוחק, והוא אמר לי ששלח אותי במיוחד, והואיל והקפטן אמר לו שאני מפריע לו בריקוד".

"התקרבות יתר"

משחזרה תיאודור הרצל לנמל הבית, קיבל ד"ר לחונברג את הודעת הפיטורין הסופית. הוא הואשם, בין השאר, בהתנהגות שאינה הולמת רופא אונייה, ו"התקרבות יתר אל נשים".

עתה יצטרך בית-המשפט לקבוע אם יש בריקוד הטויסט משום "התקרבות יתר" אל בנות המין הנגדי, ואם יכול הדבר לשמש עילה מספקת לפיטורין.

* מימין: חובל ניויורטר, בעלה של הספרית אנטה.